

Redakcja Rocznika Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza „Wiek XIX” ogłasza nabór tekstów do rocznika 2026. Hasłem przewodnim numeru jest „Płynny Sienkiewicz. Utwory Henryka Sienkiewicza w perspektywie krytyki genetycznej”.

Od lat kilku międzyuczelniany zespół badaczek i badaczy twórczości autora *Trylogii* przygotowuje pierwszą edycję krytyczną jego pism. Wyniki dotychczasowych prac świadczą o tym, iż jednym z kluczowych problemów sienkiewiczologii jest skomplikowana historia tekstów pisarza, których proces powstawania był złożony, wieloetapowy i pozostawił wiele śladów pozwalających na jego rekonstrukcję. Widać wyraźnie, że dzieło Sienkiewicza jest otwarte na szeroko rozumiane badania procesu tekstotwórczego, który da się ujmować przez pryzmat kategorii „płynnego tekstu”. John Bryant, autor tej wpływowej w tekstologii koncepcji, pisał: „Płynny tekst jest faktem, a nie teorią. [...] Najprościej rzecz ujmując, płynny tekst to każde dzieło literackie, które istnieje w więcej niż jednej wersji. Jest on płynny, ponieważ wersje przepływają jedna w drugą.” (J. Bryant, *Płynny tekst: teoria zmienności tekstów i edytorstwa w dobie książki i ekranu*, tłum. Ł. Cybulski, Warszawa 2020 s. 23). Choć więc badania tego rodzaju były przez badaczy twórczości Sienkiewicza podejmowane już od dawna, choć o procesie tekstotwórczym autora *Trylogii* wiemy już sporo, to wciąż na tym polu badawczym pozostaje bardzo wiele do odkrycia. Dodatkowo liczba 6 odgrywa w kalendarium Henryka Sienkiewicza wielką rolę, tym bardziej więc rok 2026 wydaje się właściwy, aby ten numer naszego Rocznika poświęcić właśnie jemu.

Chcielibyśmy zaprosić Państwa do składania propozycji artykułów uwzględniających następujące tematy i problemy badawcze:

- proces tekstotwórczy – preegzystencja tekstu, rękopisy (brulionowe ślady procesu twórczego, czystopisy), odmiany, przekazy drukowane utworów Sienkiewicza;
- edycje dzieł ogłoszone za życia pisarza – kontynuacje i zmiany;
- dynamika zmian w wydaniach pism Sienkiewicza po jego śmierci;
- „długie biurko” pisarza – wzajemne relacje różnych tekstów autorskich; współistnienie tematów, sformułowań, obsesji, stylów i tropów — transformacje i repetycje;

- tok czynności propublikacyjnych i publikacyjnych w tym wpływ cenzury na proces tekstowy Sienkiewicza;
- parafrazy, tłumaczenia, adaptacje dzieł pisarza (w tym np. przeróbki tworzone na potrzeby różnych grup społecznych);
- ingerencje przyjaciół i rodziny (np. kwestia Jadwigi Janczewskiej jako pierwszej czytelniczki);
- Sienkiewiczowskie przedteksty i *dossier* genezy (lektury, wypisy, mapy, przewodniki, przestrzenie geograficzne i inne – mentalne, symboliczne itd.);
- rysunki, szkice i inne dokumenty genezy w rękopisach, listach i archiwaliach;
- charakterystyka Sienkiewiczowskiego archiwum – historia kształtowania się, stan obecny, struktura dokumentów;
- wpływ innych sztuk na genezę tekstów pisarza (np. malarstwo Aleksandra Gierymskiego a nowela *Ta trzecia*).

Powyższa lista zagadnień może zostać rozszerzona jeszcze o inne tematy mieszczące się w polu zagadnień „płynnego tekstu”.

Na Państwa propozycje tematyczne czekamy do 31 października 2025, na teksty artykułów zaś do 31 marca 2026. Propozycje tematów oraz gotowe artykuły prosimy nadsyłać na adres e-mail: redakcja@wiekxix.com.pl. Teksty nie powinny przekraczać objętości 3/4 arkusza wydawniczego.

Redaktor części tematycznej numeru — prof. dr hab. Tomasz Sobieraj

Redaktor naczelny — dr hab. Filip Mazurkiewicz prof. UŚ